

Toelichting crisisplan varkens

Commissie Landbouw 9 februari 2022

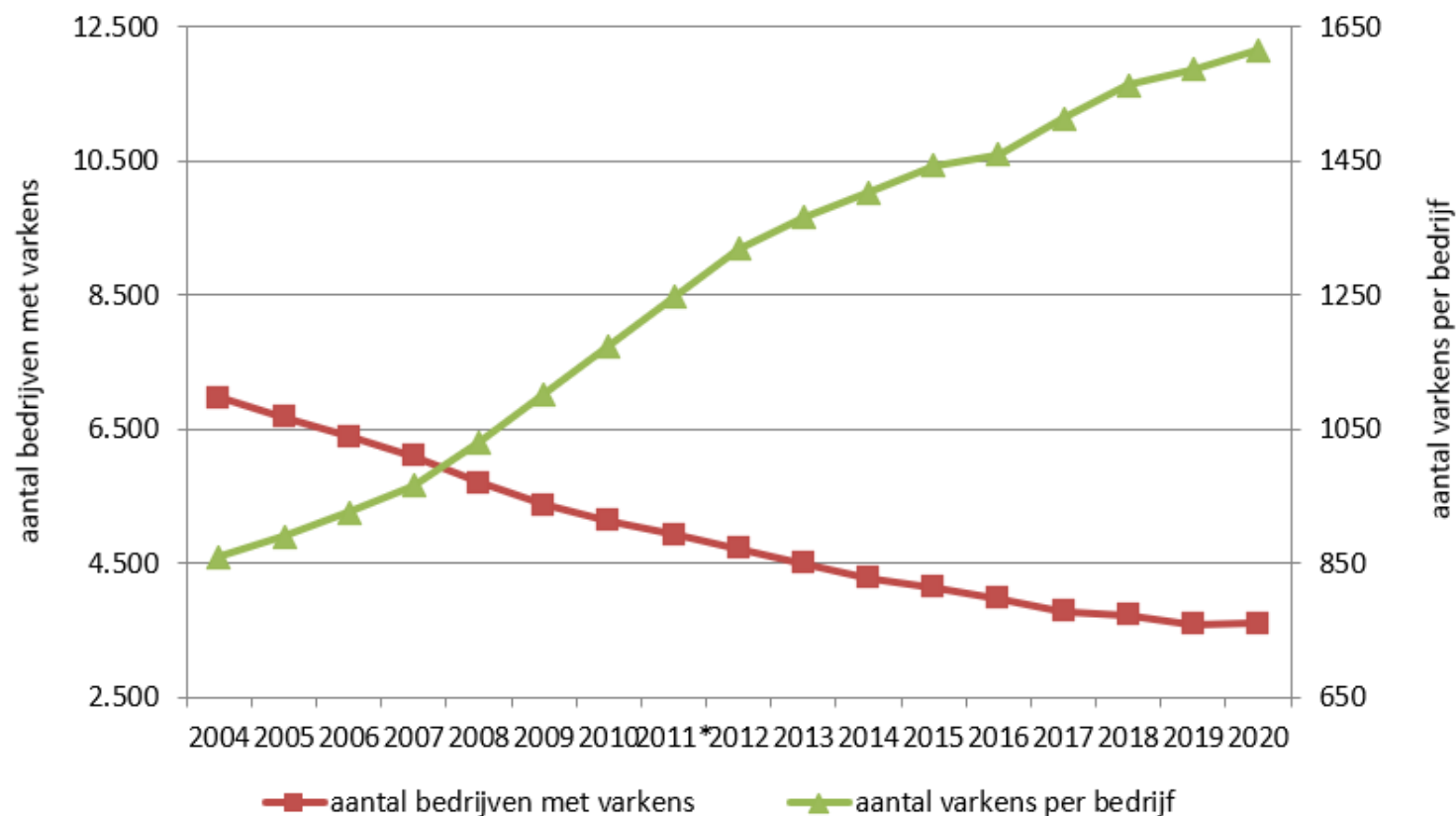

Inhoud

- Vlaamse varkenshouderij in cijfers
- Vlaams varkenssector in crisis
- Actieplan crisis Vlaamse varkenshouderij
- Strategisch plan PORK.be
- Gedachtewisseling en vragen

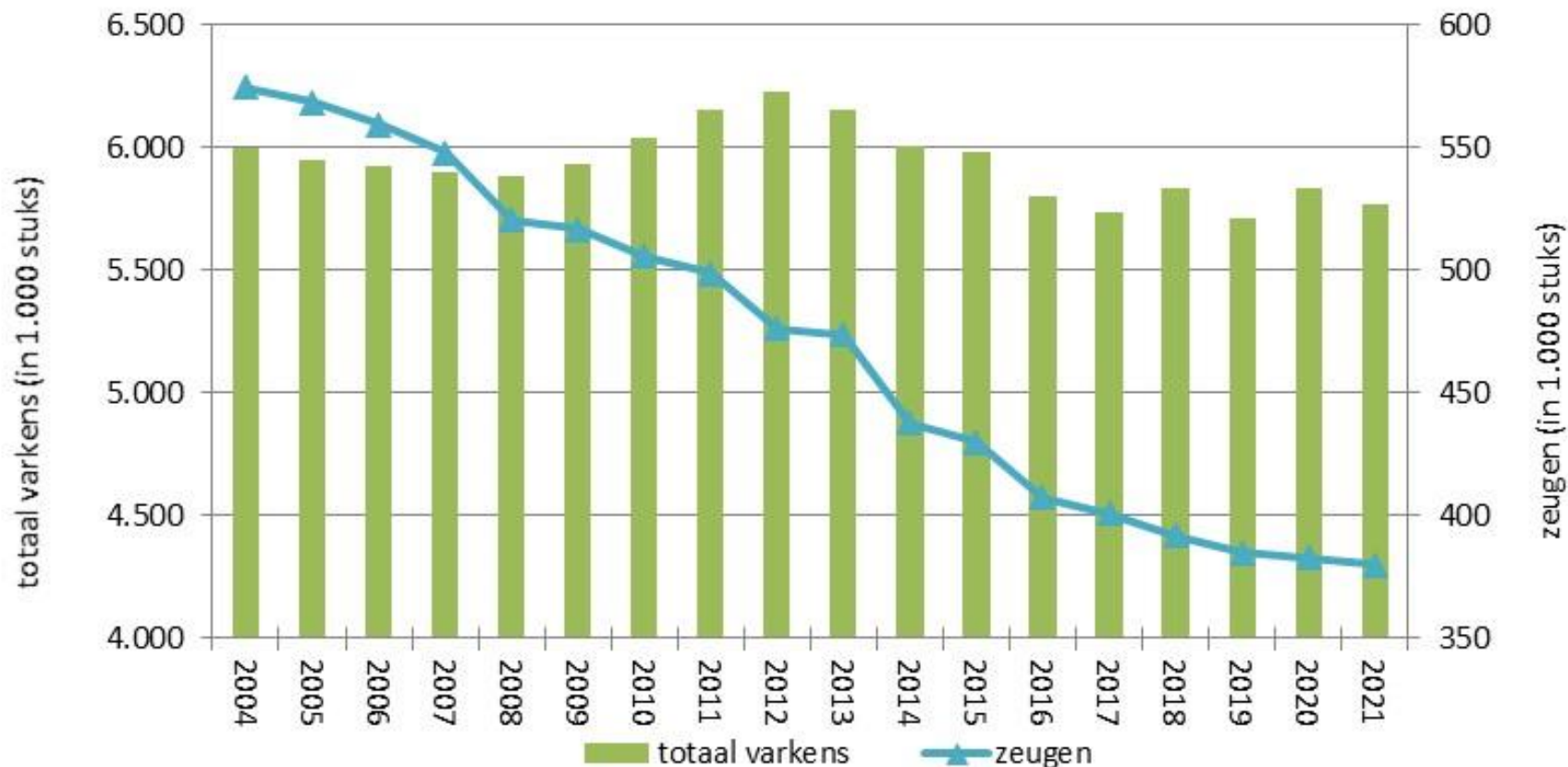
Aantal bedrijven met varkens en aantal varkens per bedrijf (Vlaanderen)

Bron: FOD Economie en Departement Landbouw & Visserij

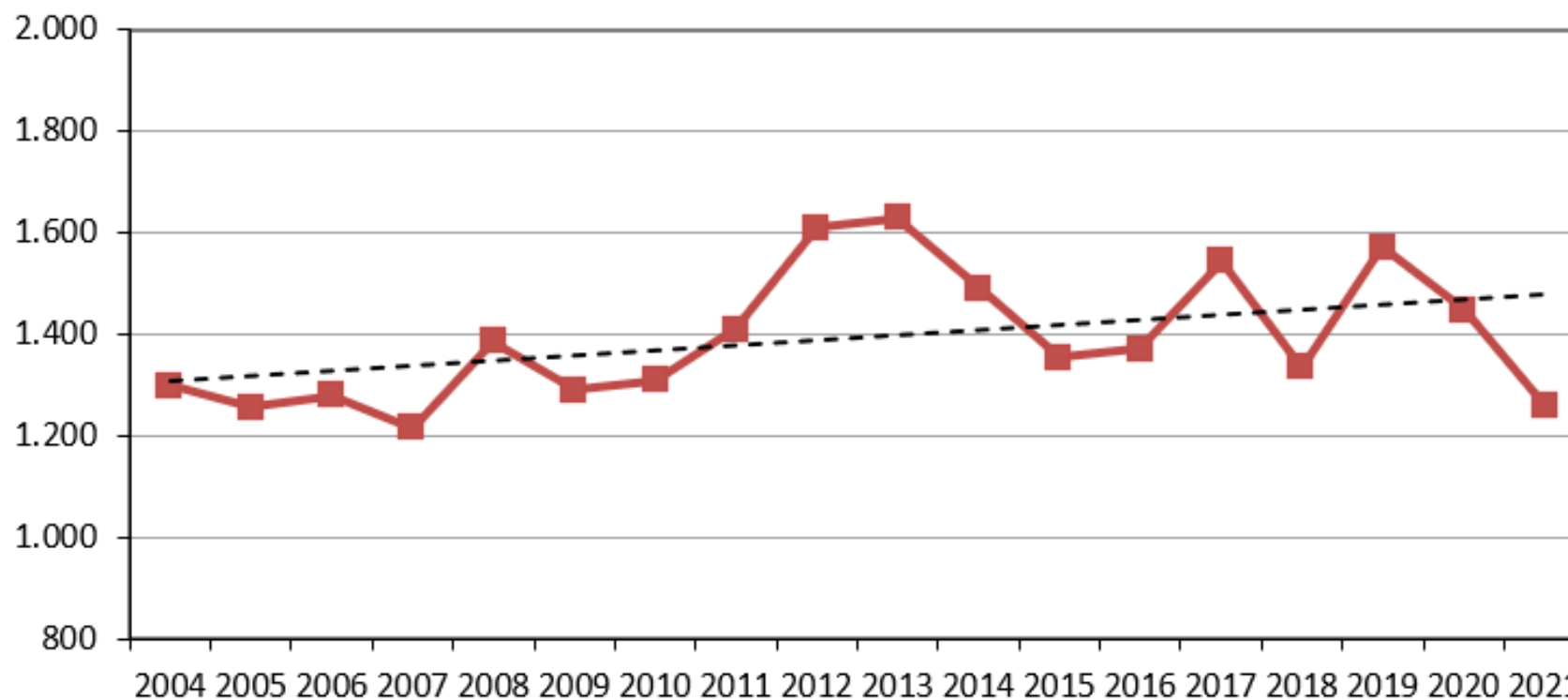
Evolutie aantal varkens en aantal zeugen (Vlaanderen)

Bron: FOD Economie en Departement Landbouw & Visserij

EVOLUTIE VAN DE OMZET VAN DE VARKENSHOUDERIJ (Vlaanderen, € mio)

Bron: Departement Landbouw en visserij en Boerenbond (2021)

Varkensproductie in Vlaanderen

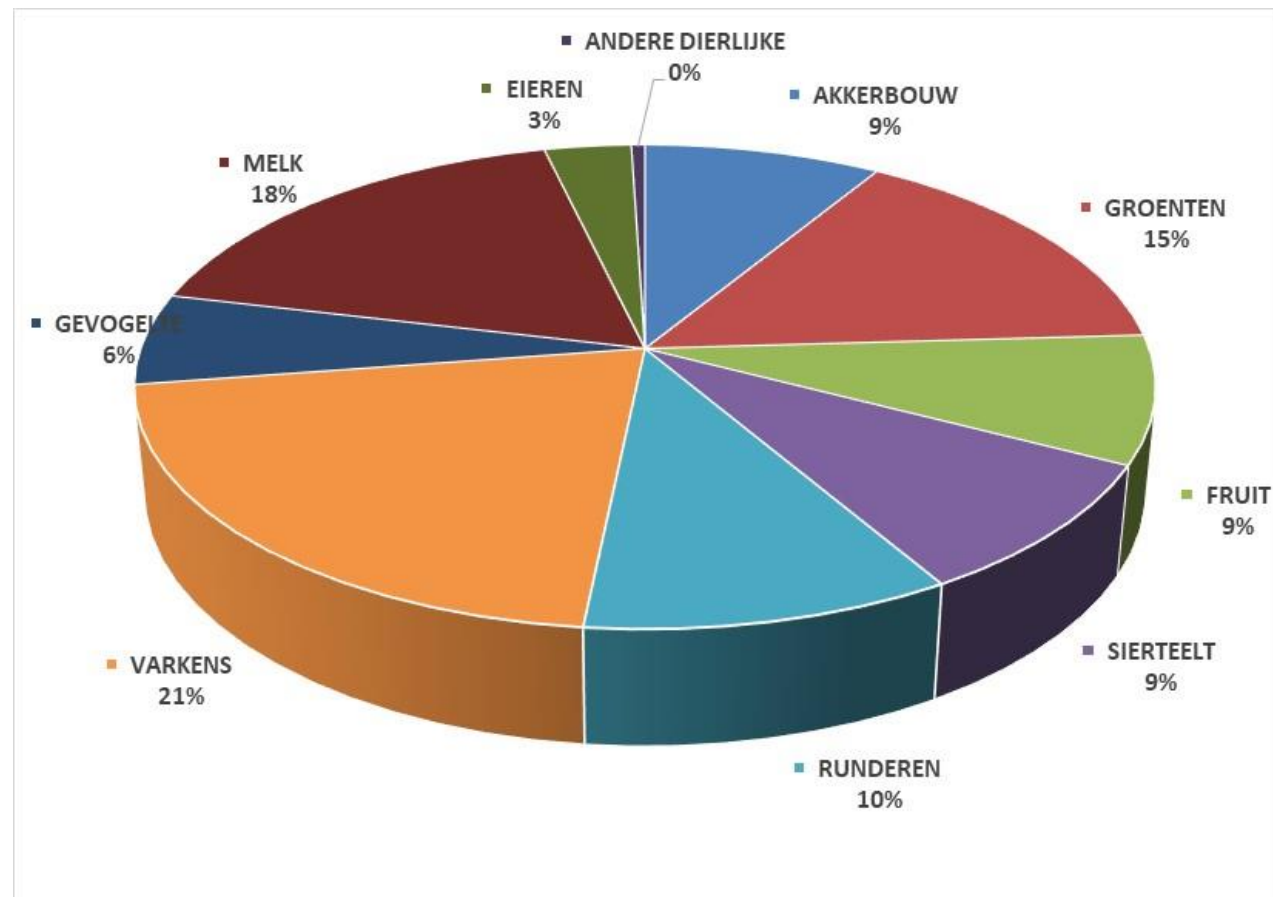
- Aantal varkens (BE) (2021): 6.145.969 stuks
 - Vlaanderen: 5.764.429 varkens
 - Wallonië: 381.267 varkens
- Aantal slachtingen (2021): 11.407.431 stuks
- Productie aan varkensvlees (2021): 1.158.473 ton
- Zelfvoorzieningsgraad (2020): 228,4%
- Verbruik per capita (2020): 42,6 kg

Varkensproductie in Vlaanderen

- Productiewaarde 2021 (Boerenbond)
 - Totale landbouw: 6.004 miljoen euro (gemiddelde 2016 t/m '20 = € 5714 mio)
 - Totale veehouderij: 3.511 miljoen euro (gemiddelde 2016 t/m '20 = € 3547 mio)
 - Varkenshouderij: 1.259 miljoen euro (gemiddelde 2016 t/m '20 = € 1453 mio)
 - 21,0% van de totale landbouwproductiewaarde (gemiddelde 2016 t/m 2020 = 25,4%)
 - 35,8% van de productiewaarde veehouderij (gemiddelde 2016 t/m 2020 = 40,9%)

Aandeel van de verschillende deelsectoren in de totale omzet van de Vlaamse land- en tuinbouw, raming 2021

Bron: Boerenbond

OMZET (Vlaanderen, miljoen euro)

Bron: Boerenbond

			2016	2020	
PRIMAIRE VEETEELT			3214	3667	
Melkvee			677	1004	27%
Vleesvee			577	546	15%
Varkens			1371	1509	41%
Legkippen			369	367	10%
Braadkippen			198	208	5,70%
Overige			23	32	0,80%

TOEGEVOEGDE WAARDE (Vlaanderen, miljoen euro)

Bron: Boerenbond

			2016	2020	
PRIMAIRE VEETEELT			869	916	
Melkvee			278	293	32%
Vleesvee			163	174	19%
Varkens			311	330	36%
Legkippen			50	55	6%
Braadkippen			60	64	7%
Overige			11	9	1%

TEWERKSTELLING, Vlaanderen

(voltijdse arbeidsplaatsen)

Bron: Boerenbond

				2016	2020	
PRIMAIRE VEETEELT				12705	11607	
Melkvee				4825	4410	38%
Vleesvee				3284	3017	26%
Varkens				3039	2785	24%
Legkippen				551	464	4%
Braadkippen				1006	928	8%

SAMENGEVAT VARKENSHOUDERIJ

Bron: Boerenbond

TEWERKSTELLING VARKENSKOLOM				2016	2020
Voltijdse arbeidskrachten					
Primaire sector				3039	2785
Secundaire sector				8701	9289
Totaal				11740	12074

SAMENGEVAT VARKENSHOUDERIJ (in miljoen euro)

Bron: Boerenbond

TOEGEVOEGDE WAARDE VARKENSKOLOM			2016	2020
Primaire varkenshouderij			311	330
Secundaire varkenshouderij			2026	2064
Totaal			2337	2394

Varkenssector in crisis: oorzaken

Afrikaanse varkenspest

- Polen: 2014 // België: 2018 // Duitsland 2020
- Italië eind 2021

België: OIE-vrij statuut (eind 2020)

- Een aantal landen waaronder China zijn nog niet open voor ons
- Gevolg: fors lagere export China

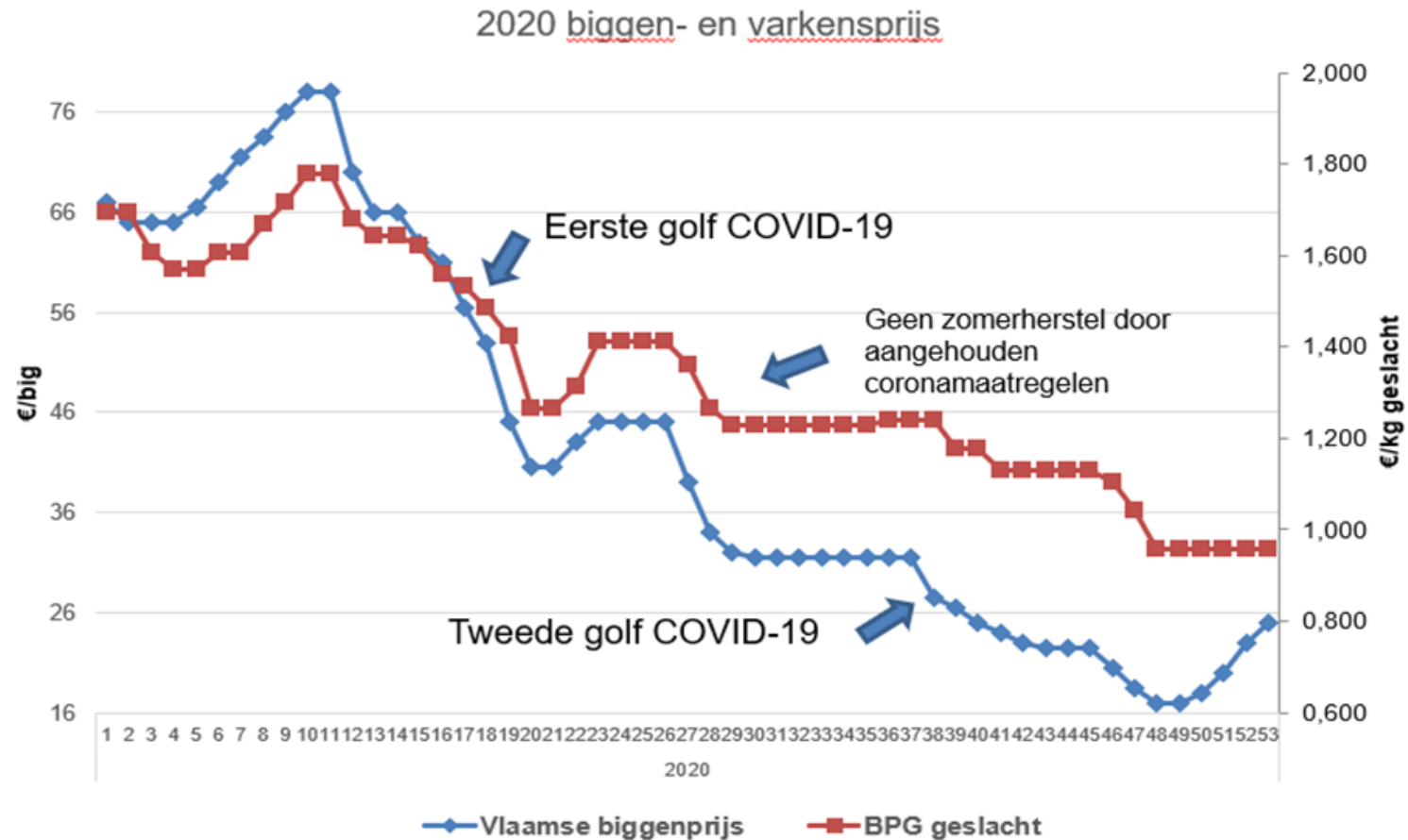
CORONA

Enkele sterke Europese groeiers

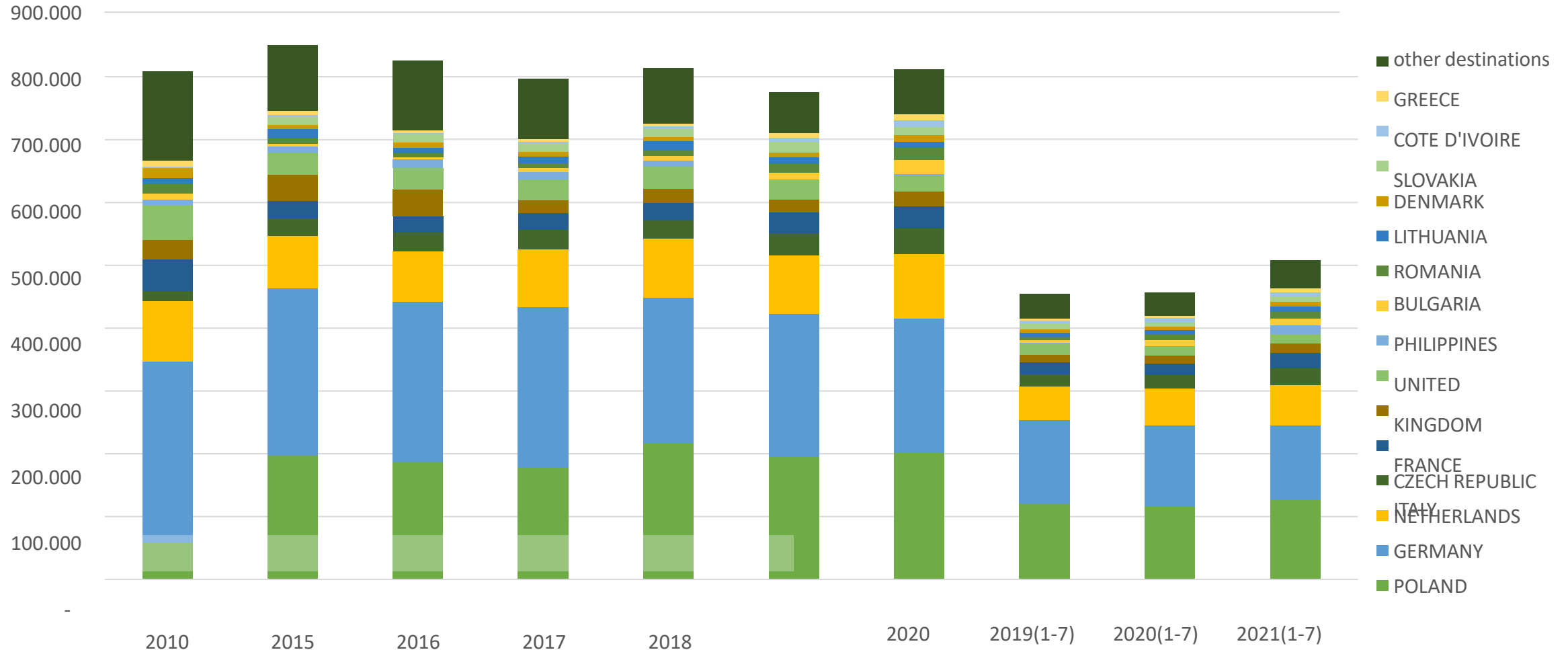
- Denemarken
- Spanje!

Historisch dure veevoederprijzen

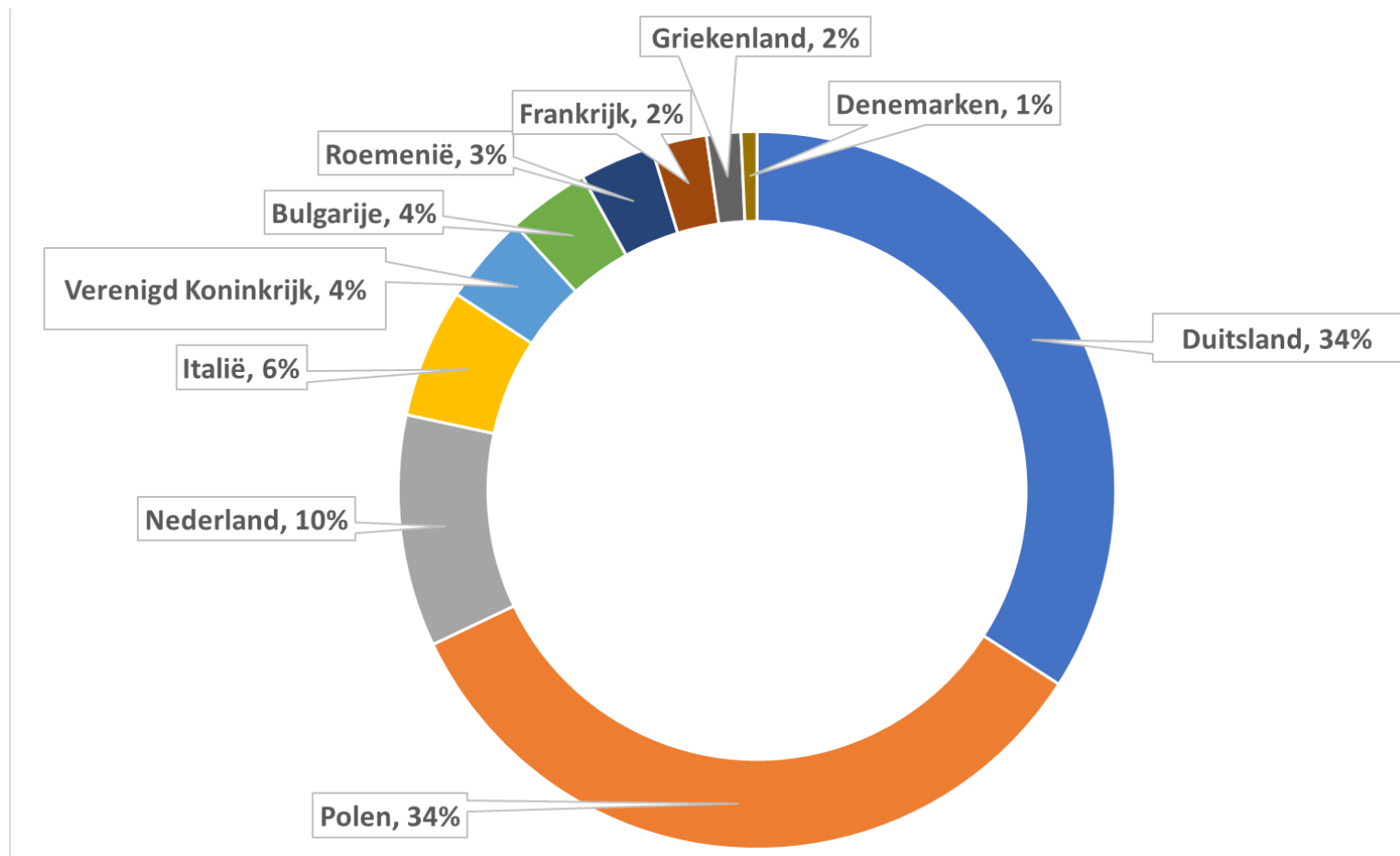
Impact corona op prijsvorming

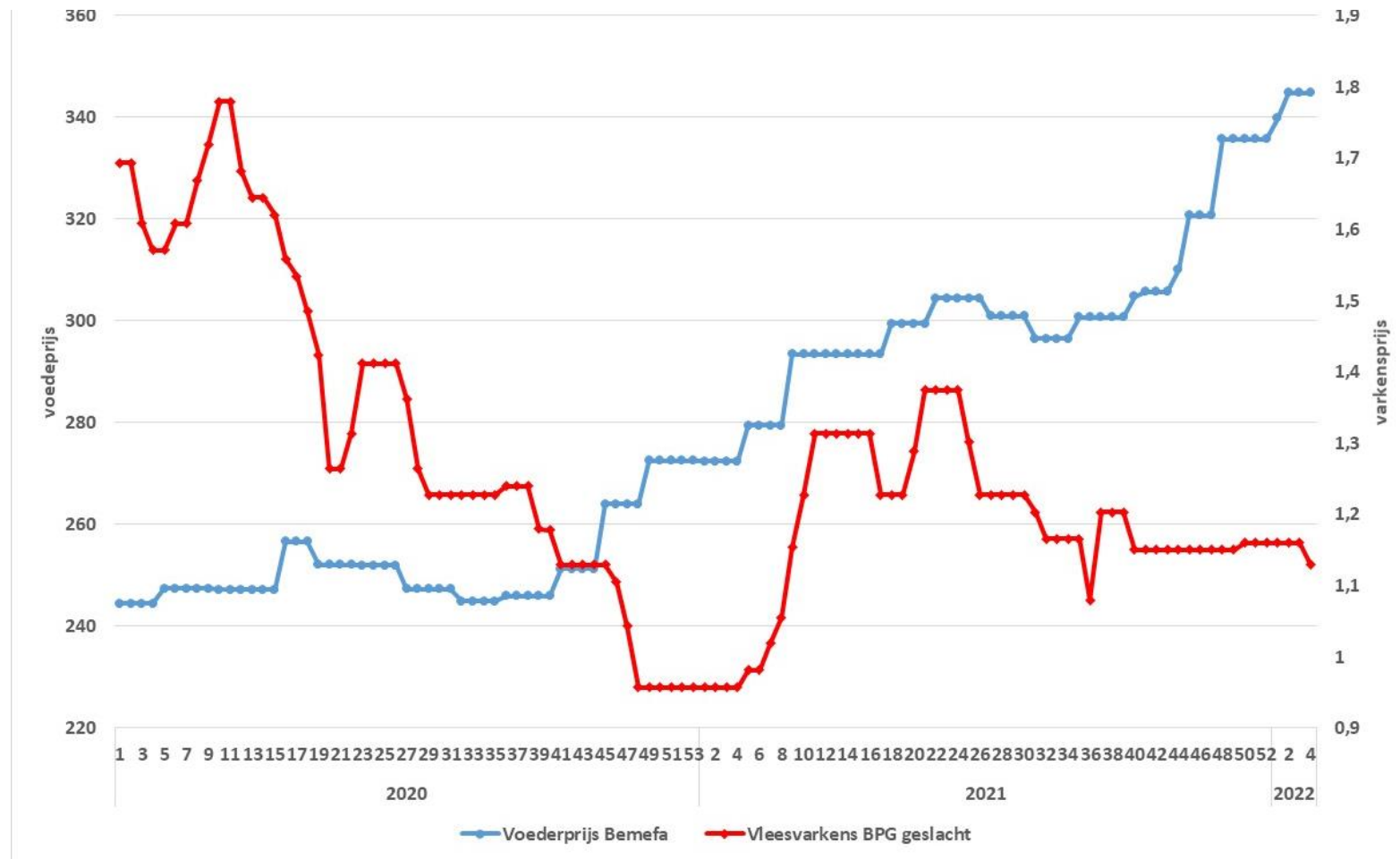
Belgische uitvoer van varkensvlees (ton productgewicht, incl. eetbare afval, excl. vleeswaren)- Bron: Belgian Meat Office/VLAM op basis van Eurostat

Europese exportbestemmingen BE Varkensvlees 2020

Vergelijking varkensprijs - voederprijs

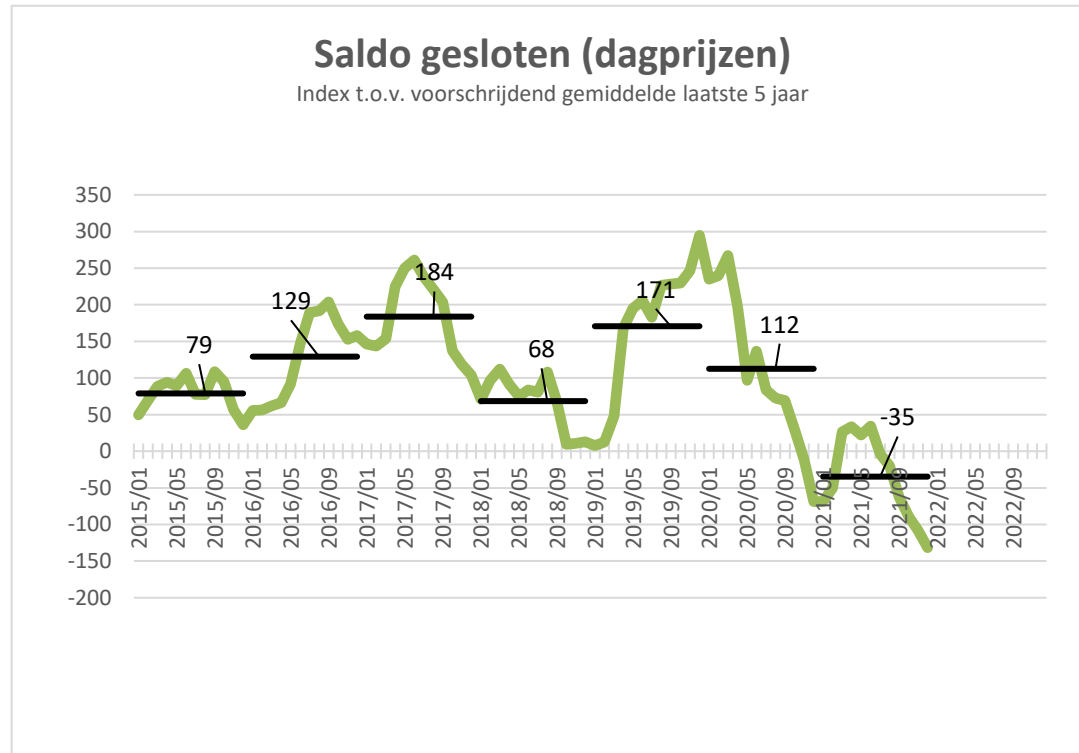

**BOEREN
BOND**

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Sectorbarometers

Gesloten bedrijf: Bedrijf waar de biggen op het bedrijf worden afgemest

- Sectorbarometer is relatief uitgedrukt: 100 is gemiddelde over de laatste 5 jaar
- Varkensprijzen dalen nog verder
- Veevoederkosten blijven verder stijgen
- saldo ligt op het laagste niveau in meer dan 20 jaar

Praktijkvoorbeeld

Gesloten bedrijf met 300 zeugen en 25 vleesvarkens/zeug/jaar

- Voederkosten:
 - 335 kg veevoeder per afgeleverd varken (incl. zeugen en biggenvoerders)
 - Gemiddelde voederkost: 354,79 euro per ton
 - Voederkost per afgeleverd varken: 119,032 euro
- Opbrengst:
 - 117 kg levend
 - Uitbetaald: 107,75 euro per varken
- **Voerwinst (verlies): - 11,27 euro per varken (BPG) notering**
 - Opbrengst is niet voldoende om veevoeder te betalen
 - Extra kosten:
 - Mestkost: 10 euro per varken
 - Veearts: 7 euro per varken
 - Stal, verzekering, onderhoud
 - ? Arbeidsinkomen?

**Samen +-43 euro verlies per varken
> 26.000 euro verlies per maand op
bedrijfsniveau**

Vlaamse ondersteuningsmaatregelen

Rendacfactuur: 3,5 mio euro

- terugbetaling $\frac{3}{4}$ van de factuur

Versterking Vlam: 0,75 mio Euro

- Exportfacilitering
- Promotie in eigen land
- Dichter bij elkaar brengen van Boer en Burger

Ondersteuning Belpork: 6 mio euro

- Deelname lastenboek vrijstelling bijdrage
- Initiatieven bovenwettelijk dierenwelzijnslastenboek
- Opstartkost verdoofde castratie

Liquiditeitsbescherming voor duurzame stalconcepten en jonge boeren: 5,5 mio euro

Overbruggingsrecht corona: 140.000 EUR // 79 bedrijven

Steunmaatregelen andere EU-lidstaten:

Wallonië: 530 euro per zeug

Nederland: tegemoetkoming vaste lasten tot max 225.000 euro

Duitsland: Überbrückungshilfe: beperkt tot corona de minimis

Polen:

- 22 euro per big tot maximum 5.000 biggen en maximaal 110.000 euro per bedrijf
- Bijkomend: 88 mio euro met maximum 290.000 euro per bedrijf

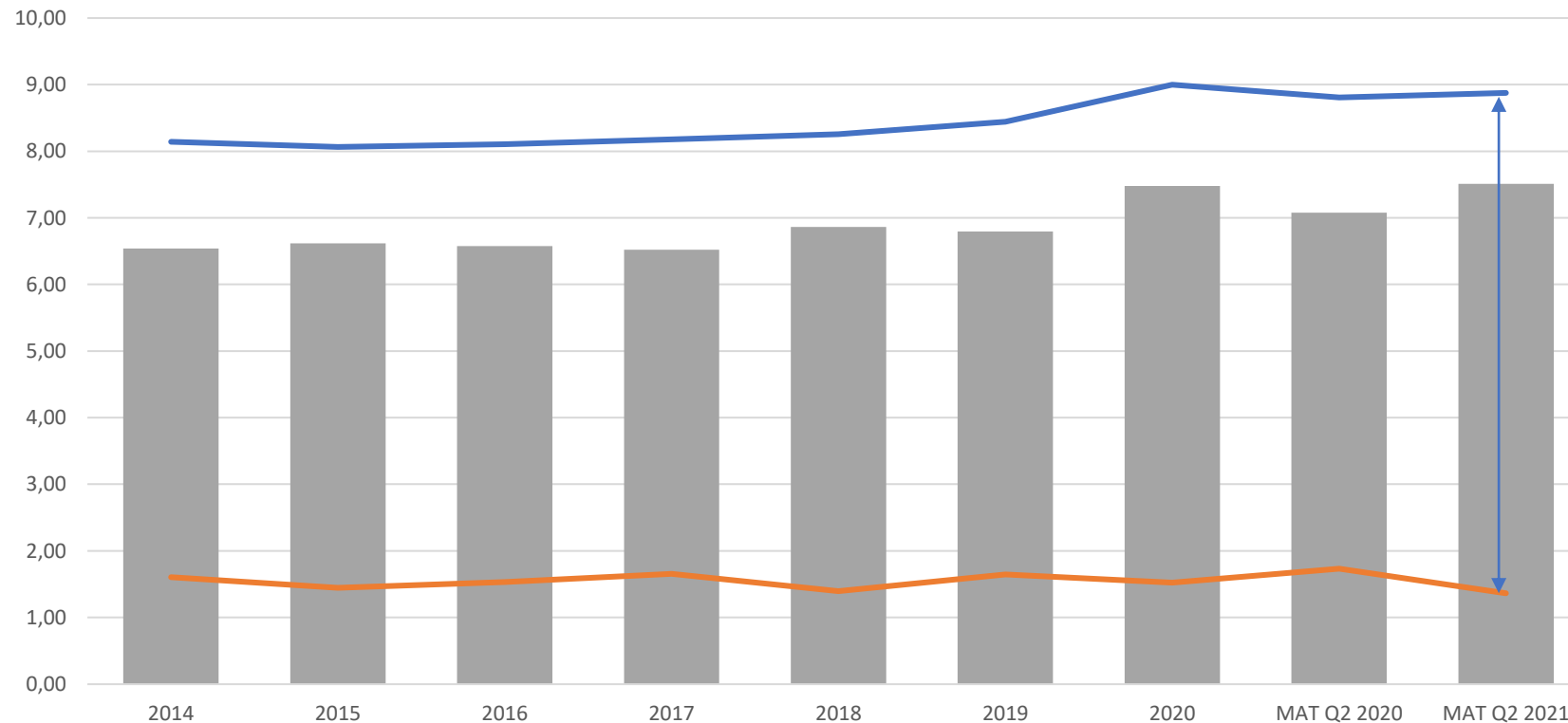
Litouwen: 30 euro per geslacht varken met maximumbedrag van 290.000 euro

Frankrijk: 270 mio euro

- 75 mio voor jonge boeren (15.000 euro per varkenshouder)
- 175 mio staatsteun, 20 mio vrijstelling sociale bijdragen en 100.000 euro promotie

Gem. Producentenprijs en consumentenprijzen

Gemiddelde prijs van varkensvlees in het **thuisverbruik** van varkensvlees in België en **producentenprijs** (in euro per kg)

Toegenomen marge
winkelprijzen/
producentenprijs

**BOEREN
BOND**

Gemiddelde prijs van varkensvlees in het thuisverbruik van varkensvlees in België (in euro per kg) (VLAM / GfK)

Producentenprijs BE (€/kg) franco slachthuis excl. btw Departement Landbouw en Visserij – Landbouwcijfers: www.vlaanderen.be/landbouwcijfers

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

VLAM.be

Actieplan varkens

Crisisplan varkenshouderij

Korte termijn (KT)

- Herstellen gelijk speelveld met noodzakelijke liquiditeitssteun
 - Vlaanderen, Europa, keten
- Herstructurering via snelle opkoopregeling in functie van Pas-problematiek

Lange termijn (LT):

- Transitiefonds PAS: Vlaanderen
- Transitiefonds F2F-strategie: Europa
- Differentiatie verdienmodel en bedrijfsstrategie: sector

Liquiditeitsondersteunende maatregelen (KT)

Op Vlaams niveau:

- bijkomende en toereikende Vlaamse liquiditeitssteun (cfr buurlanden)
 - Wegwerken van ongelijk speelveld in Europa
- Duurtijd aflossing huidige overbruggingslening bij Vlaio verlengen
- Bijkomende werkbare en toegankelijke VLIF-waarborglening in overleg met banken

Liquiditeitsondersteunende maatregelen (KT)

Europees niveau:

- Dringende activatie Europese crisismechanismen
- Eerste taak van Europa is bewaken van het gelijke speelveld
- Volgende crisismaatregelen zijn gevraagd
 - Uitkeren crisisreserve via bijkomende liquiditeitsondersteuning in lidstaten die zwaar getroffen zijn door de Afrikaanse varkenspest
 - Specifieke maatregelen die het marktevenwicht kunnen herstellen
 - Zoals in bvb melkcrisis 2015
 - Tijdelijke en vrijwillige productiebeperking
 - Slachten op lager gewicht

Liquiditeitsondersteunende maatregelen (KT)

Rol van de ketenpartners:

- PORK.be: ondersteunende maatregelen vanuit de keten zijn nodig
 - Solidair opstellen van de keten
- Door oprichting BO zijn er extra mogelijkheden om functioneren van de keten te verbeteren:
 - Onderzoeken van de mogelijkheden in prijsdifferentiatie tussen afzet in binnenland en export
- Geboren en getogen Belgisch varken in BePork-label is een troef om meerwaarde te bekomen op eigen markt en bij export
- Initiatieven die door individuele retailers worden toegepast in het kader van dedicated supply via kwaliteitssysteem Belpork verder uitrollen

Snelle opkoopregeling in kader PAS-problematiek (KT)

Aanslepende stikstofdiscussie zorgt voor onhoudbare onzekerheid

- Beter snelle duidelijkheid voor een aantal bedrijven die door PAS geen toekomst meer hebben
- Uitkoop opstarten vooraleer de definitieve PAS er is
 - Moet toekomstige taakstelling van de varkenssector haalbaarder maken
 - Conditie moeten in overleg met sector vastgelegd worden (gebruik van een matrix)
- Cruciaal zijn:
 - Eenvoudige en snelle regeling waarbij in functie van een matrixscore een bedrag per NER wordt betaald
 - Bedrijven met de zwaarste stikstofimpact moeten eerst in aanmerking komen
 - Regeling moet ten goede komen aan de toekomstige taakstelling van de varkenshouderij in het N-dossier

Vlaams transitiefonds PAS bovenop de VLIF (LT)

Belangrijke investeringen zijn nodig om de transitie te maken

- Bouw AEA-stallen
- Investeren in emissiearme technieken
 - Aanpassing bestaande stallen
 - Gebruik van emissieverlagende tools
- VLIF is niet toereikend om deze transitie te maken

om de stikstoftransitie te maken is substantiële ondersteuning nodig

⇒ Via transitiefonds

⇒ Bovenop VLIF

Europese ondersteuning voor transitie dierenwelzijn (LT)

Europese Farm to Fork strategie

- Dierenwelzijn
- Antibioticareductie

Gestelde doelstellingen vergen zware investeringen op de bedrijven

EU dient hiervoor extra middelen naast GLB te voorzien

- Ongelijk speelveld tussen EU en derde landen wordt groter
- Markt faalt in de wens om een betere vergoeding te ontvangen voor generieke hogere standaarden

Robuuster verdienmodel varkenshouderij (LT)

Veder werk maken van een robuuster verdienmodel en differentiatie van het aanbod

- Door ketenbreed beter in te spelen op de markt
 - Wat vraagt de markt
 - Vierkantsverwaarding varken
- Differentiatie van het aanbod
 - Op het vlak van de producent
 - keuze voor welke niche je produceert

Dit moet leiden tot:

- ⇒ Betere verwaarding varken doorheen de keten
- ⇒ Betere uitbetalingsprijs voor het varken aan boer
- ⇒ Beter gewapend tegen toekomstige crisissen

Stand van zake en strategie

Doelstellingen PORK.be

Verduurzaming van de sector ifv maatschappelijke verwachtingen

Ketentransparantie en beter ketenoverleg

Marktwerving versterken, meerwaardecreatie en vierkantwaardering (binnenland meerwaardecreatie/buitenland: heropening na AVP)

Zelfsturing vanuit de keten, via Pork.be omkaderd door de ketenwerkgroep varkens

Robuuster maken verdienmodel van de varkensboeren

Activiteiten

2 actieve werkgroepen mbt ketenwerking, 2 rvb, 1 strategisch doc

Middelen PORK.be

BelPork (in het kader van het visualiseren van meerwaarde en verduurzaming)

Specifieke dossiers die opportuniteiten creëren tot regulatie van de omvang van de varkensstapel

Gebruik van de ASF platformen ter Bewaking/versterking van onze exportpositie via heropening van de markten(technisch maar ook een breed politiek engagement)

Ketenoverleg

De opmaak van een vraag- en aanbodmonitor voor de creatie van meer markttransparantie (te ontwikkelen instrument)

Creatie van afsprakenkaders tussen ketenschakels (IPA's)

Coördinatie promotiewerking VLAM en BMO

Crisisplan PORK.be

1. De eerste stap zet je zelf
2. Ondersteuning blijvers

PORK.be onderschrijft de plannen van afbouw (1) en vraag naar maatregelen (2) zoals die door de landbouworganisaties werden geformuleerd

Crisisplan PORK.be

3. BePork geeft het varkensvlees een smoel

Het lastenboek Bepork focust op markttoegang, toegevoegde waarde en **productdifferentiatie** door

- Kwaliteit in alle facetten: voeders, biggen, varkenshouderij, transport en slachthuizen
- Verwerking mee op te nemen in een transversaal ketenbreed systeem
- Tracering doorheen heel de keten zichtbaar te stellen voor de eindafnemer
- Dierenwelzijn als basis en in meerwaarde te verankeren
- Duurzaamheid (vb. eis rond duurzame soja en dierenwelzijn zit er ook in vervat)

Toegevoegde waarde via top up

Crisisplan PORK.be

4. De thuismatch moet gewonnen worden

- een *vrijwillig* engagement van de retail
- Wardering van de extra's in lastenboeke
- Erkenning voor de retail

Crisisplan PORK.be

5. Export

EU

- Kwaliteitslabel voor onderscheidend vermogen
- Vergoeding voor extra eisen
- Promotie

Derde landen Verwerking mee op te nemen in een transversaal ketenbreed systeem

- Export ten behoeve van vierkantwaardering
- Ec. Diplomatie
- Politieke verantwoordelijkheid/geopolitieke uitspraken

VRAGEN?

